

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

עז.

עין משפט
נר מצוה

הוא א מיי פ"ג מהל' רות
הלכה י:
ז ב מיי שם הלכה ט:
יח ג ד מיי שם הל' י:
יט ה מיי שם הל' ט:

זכרון המניח היה בעל חזית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חזית
זכורה חייב ואם עמד בעל חזית פטור וזשליה השוכר את האומנין
(ב"מ דף פז: ושם) המעביר חזית ממקום למקום ושיצרה רבי יהודה
אומר שומר חנם יצבע וכו' מדפטרין שומר חנם ולא מחייב מטעם

אדם המזיק ש"מ דכאונם שהוא כעין
גניבה ואצידה מייסור ולכן מחייב
שומר שכן וא"ת הא שלח ילד הרגל
(ב"ק דף ס.) מחייבים נפל מן הגג
ברוח שאינה מנזיה אף על גב
דרוח שאינה מנזיה הוי כעין גניבה
ואצידה כדאמר זכרון שור שנגח
ד' וה' (שם דף מה.) גבי ד' שנכנסו
תחת הצעלים הרגו מועדין נהרגין
ומשלמין את הכופר וחייב לשלם דמי
שור לצעליו חוץ משומר חנם ומזיק
לה דנטריה שמירה פחותה דשומר
חנם כלתה שמירתו והנך אחריו לא
כלתה שמירתו ודייק כמאן אי כרבי
יהודה דלמך שוכר כנושא שכן יתמי
וכולן דמועד פטורים מן הכופר פירוש
משום דמועד קאי ליה בשמירה פחותה
לרבי יהודה והיינו דלת שכולה
לעמוד ברוח מנזיה ואינה יכולה
לעמוד ברוח שאינה מנזיה כדמוכח
ב"ש הכונס (שם דף נה.)
ומדמחייבין נושא שכן ופטרינן
שומר חנם ש"מ דרוח שאינה מנזיה
הוי כעין גניבה ואצידה ואפ"ה
מחייבין ביה אדם המזיק כדפרישית
וי"ל דרוח שאינה מנזיה הוי כעין
אצידה ומחייבין ביה המזיק ונתקל

לרבי יהודה הוי כעין גניבה דפטרינן ביה אדם המזיק כדאמר בהשואל (ב"מ דף קז:)
דגניבה קרוצה לאונם ואצידה קרוצה לפשיעה
ולענין שומר שכן מיחייב תרתייהו וכן מוכח בהגוזל קמא (ב"ק דף קט: ושם) גבי טבח אומן שקלקל דפרקין למאן דפטור בחנם מזכירתא
דקמין נתן בהמה לטבח וניבלה חייב מפני שהוא כנושא שכן אלמא ס"ד דהאי מקשה אפילו בחנם חייב כמו שומר שכן שחייב על
האצידה ומשני אימא מפני שהוא נושא שכן לפיכך זכרון חייב אצל בחנם פטור דהוי כעין גניבה:

בנוקין לא חייבין מצמצם. משמע דמחייב טפי ברובא מזמזין ואם כן מדפטרין לקמן ברובא תריס כ"ש בנוקין וכן משמע
בשליח ילד הרגל (ב"ק דף ס: ושם) דפטרינן זרק כלי מראש הגג והיו תחתיו כרים וכסותם אפילו קידם וסילקו וא"ת הא
אמרין ב"ש הכונס (שם דף נה: ושם) הפורץ גדר צפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב צדני שמים ופרקין היכי דמי לא בכולל
ב"ש צדני אדם נמי ליחייב ומאי קושא הא דמייא לתריס דפטור ונראה לפרש דאכולל קאי (א) ולהכי פריך צדני אדם נמי ליחייב אכולל
יש ספרים שכתבו בהדיא אכולל ותדע דתנן התם הוציאו ליסטים הליסטים חייבין ומוקמינן בגמרא דהכישור במקל ש"מ דבלאו הכשה
לא מיחייב אע"פ (ב) שפרטוהו לטטים ומיהו יש לדחות דמתניתין להתחייב צנוקיה איירי אצל האצידה דבהמה מיחייב וא"ת למאי דפרישית
דקאי אכולל לשיני דפטור מדיני אדם קאי אבהמה וי"ל דלא שייך למיני פטור מדיני אדם אס היא שום חיוז (א) (לא) דבהמה (ולא)
נאון בכולל אצל כשמתוך בכולל רעוע אע"ג דאין דומה שיתחייב צדני שמים אכולל שהוא רעוע כ"כ שיכול ליפול ברוב מנזיה או
אפי' ברוב שאינה מנזיה מ"מ שייך למיני חייב צדני שמים כיון שיש דבר שהוא חייב בו כגון הבהמה והשתא אחי שפיר דנקט
צפני בהמת חבירו ולא נקט הפורץ גדר של חבירו דמשום בהמה נקט לה ומיהו בסוף הסוגיא דקאמר מהו דמימא כיון דלמיסתר
קאי מאי עבד משמע דחיוז דיני שמים קאי נמי אכולל ומני לפרש דה"ק כלומר למיסתר ולמיפל קאי אי נמי הכי קאמר כיון דלמיסתר
קאי שבעלים מוויין לסתורו שלא יפול על בני אדם סד"א דכל הקודם במנזיה וכה ואין לו להניח מלסתור בשביל בהמת חבירו
וצדני שמים נמי לא מחייב קמ"ל אי נמי חייב צדני שמים קאי נמי אכולל שנהנה הוא בה עד שידמנו לו פועלים לתקן:

כפתו ומת ברעב. אפי' היה רעב כבר בשעה שכתפו כיון דאם לא היה מתחזק עליו הרעב לא היה מת הוה ליה סוף רעב
לכא דלא דמי לכפתו בחמה שכבר נפלה עליו חמה שראוי למות בה: **סוף חמה לבא בו.** דלא רבי רחמנא מנמנא
אלא במקום שהתחיל בו ההיך כבר ומיהו אם כפתו צפנים והציאו במקום שסוף חמה לכא וסוף קנה לכא נראה דחייב למ"ד אשו
משום חזיו דלענין מיתה נמי מחייבין באשו משום חזיו כדמוכח ב"ק הרגל (שם דף קז: ושם) ואין חילוק בין מקרב האש אצל הדבר
למקרב הדבר אצל האש כדמוכח ב"ש הכונס (שם דף קז: ושם) דפרקין אי דמטא ניהליה ברוב מנזיה צדני אדם נמי ליחייב וההיא
דאשקיל עליה בידקא דמייא דבסמוך אפילו כפתו והציאו שם ואח"כ אשקיל פטור דמייא לזרק חן ותרס צידו דאפילו הוא קידם
וסילקו פטור וא"ת וההיא דהשקין בו את הנחש דפטור למ"ד מעלמו מקאי אמאי פטור לפי מה שפירש זכרון ילד הרגל (שם דף קז: ושם)
בשמעתא דפי פרה שש ידו לתוך פי הנחש והשקין ליחייב משום אשו דודאי הנחש יקיא את הארס וי"ל דשאי התם שעדיין אין הארס
צועל ומיהו קשה ההיא דזרק רכור למעלה דבסמוך דמשמע דאי לא אולא לנדרין אלא לתחת פטור אמאי ליחייב מידי דהוה אכזבו
וסכינו ומשאו שהניחן בראש גג ונפלו ברוב מנזיה דחייב משום אשו אי צהדי דאולי קא מזקי כדאיתא ב"ק ד"ק (ד' א.) ושמא
אינו מנזי כאן שתפול לתחת ממש ולא תחיל כלל לנדרין ומיהו זה ודאי קשה דמשמע לנדרין נמי לא מיחייב אלא משום כח דפרקין
אי כח הוא תחיל לעיל ודוחק לומר כח כחוש הוא ונריך לומר דהיינו למ"ד אשו משום ממונו והא דתנן בפ"ב דחולין (דף לא.) נפלה
סכין מידו ושחט שחיטתו פסולה ודייק טעמא דנפלה הא הפילה הוא כשירה כמאן כרבי נתן דלא צעי כוונה קשה נפלה נמי ליהו
כי הפילה למ"ד אשו משום חזיו אם לא נחלק בשחיטה ולא מסתבר לחלק כיון דאפילו מיתה גמרינן ממנון אלא נראה דאיתא ההיא
סוגיא אשו משום ממונו ומיהו קשה דאי לתחת לאו כח הוא מאי שגא מהא דתנן ב"ק (שם דף קז: ושם) דהיינו (שם דף קז: ושם)
במעגילה ונפלה עליו והרגמו פטור משום דשלא כדרך ירידתו הוא והשתא תיפוק ליה דלאו כח הוא וי"ל דשאי התם דמתוך שמוך למעלה
נופל יותר למרחוק עוד יש לפרש דבכל הני דסוף חמה ונזה וארי לכא חזק רכור למעלה ונפל לתחת אפילו כפתו והציאו שם פטור
דדמי לכח כח ואם נמי שלא המיתה אלא ברוב מנזיה פטור ממיתה אלא דלענין ממון חייב נזק שלם ולא דמי לחזי נזק לרבות אע"ג דכח
כח הוא דהא אשו נמי חייב משום ממונו כדמוכח בפרק ילד הרגל (ב"ק דף קז: ושם) דמאן דאית ליה משום חזיו אית ליה נמי משום ממונו:
כפתו ארי פטור. אין חילוק בין יתושיין לארי אלא משום דסתם ארי עדיין לא התחיל לחבול בו שאם קפץ כבר עליו הארי לא היה
יכול להתעסק לכפותו אצל סתם יתושיין כבר התחילו ליפול עליו ואע"ג דהני אזלי והני אמו קסבר לא שגא: **בפה ע"י גיגית**
ב'. לא דמי לנזק חמה לכא לנזק חמה ויניה כלל ולא מתחיל ביה בשעתיה ולא דמי נמי לכפתו בחמה ויניה דהתם כבר
אמו עליה מקודם חמה ויניה שיש בהן כדי להמית אצל הכח אלא חמה ונחלק ומהתוך עליו ודמי לכפתו ברעב שכבר יש רעב מכו
ותמיד מתחזק ואם תאמר מאי שגא פרע מעויבה מתריס ובידקא דמייא בכח שני ויש לומר דהכא חייב טפי כדמסיק דמתחיל ביה בשעתיה:

סתם

(א) הבזל אור הגר. רש"ל,
(ב) דף לז. א. שאלה.
רש"ל.

תורה אור השלם
1. או באיבה ובהו בידו
ומות מות ימות הפופה
רצח הוא אצל הדין ימית
את הרצח בפגועו בו.
במדבר לה כא

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה בנוקין וכו'
דאכולל קאי והכי פריך:
(ב) בא"ד לא מיחייב
אע"פ שהוציאוהו לטטים:
(ג) בא"ד אס היא שום
חיוז או בבהמה או
בכולל: